

Tájékoztató a hüllőkkel kapcsolatban

Erdei sikló

Rézsikló

Önkormányzatunk megkereséssel fordult a Balaton-felvidéki Nemzeti Park igazgatóságához a településen előforduló siklók, gyíkok természetét illetően.

A Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság, mint a terület természetvédelmi kezelője, a hüllőkkel kapcsolatban a következő tájékoztatást adja:

Magyarországon összesen 15 őshonos hüllőfaj; 7 kígyófaj, 7 gyíkfaj és 1 teknősfaj fordul elő. Hazánkban mindegyik őshonos hüllőfaj természetvédelmi oltalom alatt áll. A hüllőkre leselkedő egyik legfőbb veszélyeztető tényező az élőhelyeik elvesztése, illetve átalakítása mellett a szándékos emberi pusztítás. A kígyókat övező ellenszenv és alaptalan félelem miatt a szem elé kerülő példányokat sajnos igen gyakran agyonverik. Magyarországon 2 mérgeskígyó fordul elő a természetben: a keresztes vipera (*Vipera berus*) és a rákosi vipera (*Vipera ursinii rakosiensis*). Hazánkban mindkét viperafaj rendkívül ritka és veszélyeztetett, mivel fokozottan védett fajnak minősülnek, elpusztításuk bűncselekménynek számít! Mivel a viperák rendkívül ritkák, rejtőzködő életmódúak, és kis elszigetelt állományokban élnek, az emberrel való találkozásnak kicsi az esélye. A hiedelmekkel ellentétben a viperák maguktól sohasem támadnak az emberre, leggyakrabban megpróbálnak elmenekülni. Kígyómárás a vipera szándékos zavarása, sarokba szorítása következtében fordulhat elő. A rákosi vipera hazánkban csak a Kiskunságban és a Hanságban fordul elő, ezért előfordulása Kustánszeg térségében kizárt. A keresztes vipera előfordul Zala vármegye nyugati részén, a Kerka-mente néhány helyszínén, ahol kis létszámú populációi élnek. Előfordulási helyein is rendkívül ritka, ha valaki viperát lát, sokszor a célzott kutatások, felmérések során sem sikerül megpillantani ezt a fajt. A Göcsejből, így Kustánszeg környékéről nincs adata a keresztes viperának. Véleményünk szerint előfordulása itt nem valószínű. A térség vizes élőhelyei, mint a Kustánszegi-tó, és a Kislengyelipatak térsége kiváló élőhelyet nyújtanak a vízisiklóknak (*Natrix natrix*), a szárazabb élőhelyeken, szőlőhegyeken, illetve a települést körülvevő erdőkben elsősorban erdei siklóval (*Elaphe longissima*), és rézsiklóval (*Coronella austriaca*) találkozhatunk. Utóbbi fajból sajnos sokat elpusztítanak a viperáktól való félelem miatt, a kissé hasonló, a háton és fejen végigfutó sötét mintázatnak köszönhetően. A siklókat legegyszerűbben a következő bélyegek alapján különíthetjük el a viperáktól: A viperák teste szemben a siklókhoz képest rövid, zömök, vaskos, farkuk rövid, hirtelen elvékonyodó fejük háromszög alakú, jobban elkülönül a testtől. Amennyiben elég közeiről sikerül megfigyelni őket, a siklók pupillája kerek, szemben a viperák függőleges pupillájával. A siklófajoknak nincs méregmirigyük, megfogva őket azonban önvédelemből haraphatnak, ez a harapás teljesen veszélytelen az emberre.

Az állatokat manapság elsősorban nem az alapján ítélik meg, hogy hasznosak vagy károsak az ember számára, ugyanis mindegyik állatnak fontos szerepe van a természetes ökoszisztémákban. A hüllőknek is, akár csak a többi vadon élő állatnak megvan a helye az ökológiai rendszerben. Ha ebből a rendszerből kivesszünk egy elemet, akkor az egész rendszer stabilitása veszélybe kerülhet. Gondoljunk csak arra, hogy a hüllőknek fontos szerep jut a táplálékláncban, ugyanis számos veszélyeztetett madárfajnak, mint például gólyaféléknek, gémféléknek, és ragadozó madaraknak nyújtanak táplálékot. A hazai hüllők ragadozó életmódot folytatnak, ízeltlábúakat, halakat, kisebb kétlábúakat, hüllőket, a nagyobb méretű kígyók kisebb rágcsálókat fogyasztanak. Gazdasági kárt az embernek nem tudnak okozni, ellenben segíthetnek akár megfékezni egy ember számára káros rágcsálófaj túlszaporodását.

További információkat, a Magyarországon előforduló 17 kétlábú és 18 hüllőfaj felismerését megkönnyítő részletes leírást, életmódjuk, élőhelyük és elterjedésük, valamint veszélyeztetettségük szakszerű ismertetését megtalálhatják a Magyar Madártani Egyesület Kétlábú- és Hüllővédelmi Szakosztályának honlapján: <https://mme.hu/keteltuek-es-hullok>.